Dosarul nr.2r-416/2025 judecătoria Bălţi, sediul Glodeni, judecător A. Gavdiuc

D e c i z i e

10 februarie 2026 mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţă:
Preşedintele completului, judecător Stanislav Grosu
Judecători Alina Ţihonschi, Mariana Sajin

examinând recursul declarat de Consiliul raional Glodeni împotriva încheierii judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025, prin care s-a admis cererea privind ridicarea excepţiei de tardivitate înaintată de Bologan Marina în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni către Bologan Marina privind încasarea datoriei,-

c o n s t a t ă :

Poziţia instanţei de fond:

1. La 10 februarie 2025, Consiliul raional Glodeni a depus cerere de chemare în judecată către Bologan Marina privind încasarea datoriei.
2. La 17 martie 2025, Bologan Marina a solicitat aplicarea excepţiei de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Bologan Marina cu privire la încasarea datoriei, pe motiv că, cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 10.02.2025, depăşind astfel termenul de prescripţie extensivă prevăzut de art.391 Cod Civil, întrucât suma de 32.095,63 lei a fost calculată şi achitată în perioada 01.01.2019 –31.12.2022, iar termenul de prescripţie a expirat la 10.02.2022.
3. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025, s-a admis cererea de aplicare a excepţiei de tardivitate invocată de Bologan Marina. S-a respins, ca fiind tardivă, cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Bologan Marina, cu privire la încasarea datoriei.

Solicitarea recurentei:

4. La 23 octombrie 2025, Consiliul raional Glodeni a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025, solicitând casarea integrală a încheierii, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea cererii de recurs, recurenta apreciază încheierea instanţei de fond ca fiind ilegală, neîntemeiată şi pasibilă casării.
6. Remarcă că, la 21 decembrie 2023 Inspecţia Financiară din subordinea Ministerului Finanţelor/DTIF Bălţi, a finalizat inspectarea financiară complexă efectuată la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei a Consiliului raional Glodeni (în continuare DASPF Glodeni) pentru perioada de activitate 01.01.2018 - 31.12.2022, care a fost adusă la cunoştinţă persoanelor interesate, iar rezultatele acesteia nu au fost contestate sau anulate.

7. Urmare a efectuării inspectării financiare complexe, Direcţia Teritorială inspectare financiară Bălţi a întocmit Raportul inspectării financiare complexe efectuate la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni, e perioada activitate din 21 decembrie 2023, unde a constatat încălcări serioase, admise de către factorii de decizie ai DASPF Glodeni, a Codului Muncii, Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, Legii privind sistemul de salarizare a funcţionarilor publici nr.48 din 22.03.2012, Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23.12.2005, Ordinului Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale nr.21 din 26.02.2022 şi Ordinului Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale nr.265 din 12.09.2022, încălcări care s-au soldat cu generarea unor cheltuieli neîntemeiate în sumă de 763.000,00 lei.

8. La 10.01.2024, în adresa Consiliului raional Glodeni, a parvenit Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni, emisă de Inspecţia financiară, prin care se solicită întreprinderea măsurilor concrete în vederea restituirii la bugetul public a cheltuielilor neîntemeiate în mărimea sumelor indicate în context.

9. Menţionează că, pârâta Bologan Marina a activat în perioada supusă inspectării în cadrul DASPF în calitate de şef al Serviciului asistenţă socială comunitară în baza ordinului nr.8 din 26.01.2019.

10. Aşa dar, în perioada menţionată, ţinând cont de constatările DTIF Bălţi indicate în raportul inspectării financiare din 21.12.2023, efectuate la DASPF Glodeni în perioada 01.01.2018 - 31.12.2022 şi în Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni, contabilitatea DASPF Glodeni a efectuat re calculul sporurilor calculate incorect şi contrar normelor legale, stabilind astfel că, angajata Bologan Marina urmează să restituie suma achitată contrar legislaţiei în mărime de 32.095,63 lei.

11. Indică că, că suma de 32.095,63 lei, a fost achitată pârâtei Bologan Marina în perioada 01.01.2019 - 31.12.2022 contrar prevederilor art.12 alin.(4) şi (5) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, deoarece salariul de bază pentru pârâtă a fost stabilit conform coeficienţilor de salarizare prevăzuţi pentru grupul ocupaţional „Asistenţa socială şi sănătate G" în raport cu treptele de salarizare corespunzătoare vechimei de muncă, astfel obţinând îmbogăţire nejustificată în sumă de 31.515,33 lei.

12. Pe data de 10.02.2025, Consiliul raional Glodeni, în calitate de succesor în drepturi şi obligaţiuni a DASPF Glodeni care a fost lichidată, a depus cerere de chemare în judecată către Bologan Marina privind încasarea de la aceasta a datoriei în sumă de 32095,63 lei, aşa cum prin deciziile Consiliului raional Glodeni nr.2/44 din 15.03.2024 şi nr.4/6 din 23.08.2024, datoriile debitoare şi creditoare al DASPF Glodeni au fost preluate de Consiliul raional Glodeni, iar prin prescripţia inspecţiei financiare sa solicitat restituirea la buget a datoriilor, cererea fiind admisă spre examinare la 11.02.2025 de către Judecătoria Bălţi, sediul Glodeni.

13. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.5/8 din 06.09.2018, a fost aprobat Regulamentul de organizare şi funcţionare a Direcţiei Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni şi aprobată structura şi organigrama ei.

14. Mai mult, DASPF Glodeni avea şef, şef-adjunct, contabil-şef, contabil, responsabil de resurse umane şi alt personal, care asigura activitatea independentă a subdiviziuni.

15. Consiliul raional Glodeni avea atribuţia doar de a aloca mijloacelor financiare pentru activitatea DASPF Glodeni, dar nu a emite ordine, calcula, achita, verifica şi influenţa într-un oarecare mod la cheştiunile ce ţin de salarizare.

16. Pe data de 17.08.2023, a fost adoptată Legea pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistenţă socială „Restart") nr.256 din 17.08.2023, care stipulează că Consiliile raionale, începând cu 01.01.2024, dar nu mai târziu de 31.01.2024, vor asigura lichidarea structurilor teritoriale de asistenţă socială din subordine.

17. Menţionează că, in scopul implimentării Legii menţionate supra, Consiliul raional Glodeni la 17.11.2023 a adoptat Decizia nr.7/1 „cu privire la măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.256/2023 (reforma sistemului de asistenţă socială)", prin care s-a decis dizolvarea DASPF Glodeni din 01.01.2024, cu desfăşurarea procedurii de lichidare conform legislaţiei.

18. De la această dată 01.01.2024, ca rezultat al lichidării DASPF Glodeni, reorganizării şi trecerii în subordinea Ministerului Muncii şi Protecţie Sociale a acestei structuri de asistenţă socială, DASPF Glodeni a ieşit din raporturile juridice şi drepturile succesorale au fost preluate de Consiliul raional Glodeni.

19. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.3/14 din 17.06.2024, a fost dispusă lichidarea Direcţiei Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni (DASPF Glodeni), desemnat lichidatorul DASPF Ion Cojocari, vice-preşedinte raionului Glodeni şi instituită comisia de lichidare.

20. Ulterior, prin Decizia privind radierea din Registrul de stat al unităţilor de drept din 04.07.2024, adoptată de Serviciul înregistrare a unităţilor de drept Bălţi a Departamentului înregistrare şi licenţiere a unităţilor de drept a Agenţiei Servicii Publice, a fost radiată din Registrul de stat al unităţilor de drept DIRECŢIA ASISTENŢĂ SOCIALĂ ŞI PROTECŢIE A FAMILIEI, IDNO 1007601010965 din 16.10.2007.

21. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.2/44 din 15.03.2024, a fost acceptată preluarea datoriilor debitoare şi creditoare, formate pe instituţia DASPF Glodeni, la situaţia 31.12.2023, de către APL nivelul II (Aparatul Preşedintelui raionului Glodeni) conform anexei nr.1, prioritar fiind achitarea contribuţiilor aferente plăţilor salariale, deschiderea unui cont de venituri la (Org2 -Aparatul Preşedintelui Glodeni), pentru achitarea datoriilor formate la situaţia 31.12.2023 de prestarea serviciilor cu plată din cadrul Serviciului de îngrijire socială domiciliu, acceptate veniturile acumulate la direcţionarea stingerii datoriilor formate de către DASPF Glodeni.

22. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.4/6 din 23.08.2024, a fost acceptată preluarea datoriilor creditoare, formate pe instituţia DASPF Glodeni la situaţia 31.12.2023, de către APL nivelul II (Aparatul Preşedintelui raionului Glodeni) conform anexei nr.1.

23. După care, prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.2/6 din 15.03.2024, a fost modificată spre majorare partea de cheltuieli a Aparatului Preşedintelui raionului Glodeni, pentru acoperirea parţială a cheltuielilor de personal din cadrul DASPF Glodeni - în sumă de 200,0 mii lei (prioritar, achitarea contribuţiilor aferente plăţilor salariale).

24. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.4/7 din 23.08.2024, au fost repartizate alocaţiile suplimentare de la bugetul de stat către Consiliul raional Glodeni (alte transferuri curente cu destinaţie generală), în scopul acoperirii cheltuielilor pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar şi a acoperii cheltuielilor de personal, ca urmare a implimentării reformei sistemului de asistenţă socială "Restart" suma de 3699,00 mii lei, inclusiv: -Aparatul Preşedintelui Raionului

Glodeni în sumă de 3499,00 mii lei; Direcţia Învăţământ, Tineret şi Sport în sumă de 200, mii lei.

25. Potrivit Raportului inspectării financiare complexe efectuate la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni, pe perioada de activitate 01.01.2018-31.12.2022 din 21 decembrie 2023, sau admis calcularea şi achitarea contrară prevederilor legale a plăţilor salariale în sumă de 580,6 mii lei.

26. Raportul dat a fost adus la cunoştinţă, semnat de şeful şi contabilul-şef ai DASPF Glodeni, fără a fi comunicat Consiliului raional Glodeni.

27. Ulterior, Inspecţia Financiară a înaintat Consiliului raional Glodeni Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024, prin care a solicitat primirea măsurilor de restituire a prejudiciului cauzat prin plăţile salariale contrare prevederilor legii în sumă de 580,6 mii lei, după care Consiliul raional Glodeni a primit şi raportul.

28. Prin Decizia Consiliului Raional Glodeni nr.2/7 din 15.03.2024, s-a luat act de Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024, s-a aprobat planul de măsuri pentru înlăturarea încălcărilor depistate în urma rezultatelor inspecţiei financiare, termen de executare fiind până la 15 mai 2024.

29. Ulterior, copia Raportului inspectării financiare complexe efectuate la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni, pe perioada de activitate 01.01.2018-31.12.2022 din 21 decembrie 2023 a fost solicitat şi analizat de Consiliul raional Glodeni.

30. Ţinând cont de precizările efectuate în legătură cu fondarea, activitatea si lichidarea DASPF Glodeni, de raportul şi prescripţia Inspecţiei Financiare, coroborate cu prevederile legale precitate, consideră că termenul de prescripţie de 3 ani prevăzut la art.391 alin.(1) Cod civil, în cazul din speţă, începe să curgă de la data de 10.01.2024 - data când Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024 a fost înaintată şi înregistrată la Consiliul raional Glodeni, aşa cum prevede art.395 alin.(1), (4) şi (8) din Codul civil.

31. Or, anume la această dată - 10.01.2024, reclamanta- Consiliul raional Glodeni a aflat despre încălcarea dreptului său, tipul prejudiciului şi persoanele obligate să-l restituie, prin urmare, anume la această dată s-a născut dreptul la acţiunea civilă.

32. Până la data de 10.01.2024, reclamanta, în virtutea competenţelor funcţionale acordate de Lege, nu cunoştea şi nici nu trebuia să cunoască despre încălcarea dreptului său, despre existenţa prejudiciul cauzat şi despre existenţa dreptului său la restituire.

33. Or, DASPF Glodeni a activat independent în partea de ţine salarizarea, iar Consiliul raional Glodeni a preluat drepturile şi obligaţiunile salariale după lichidarea acesteia şi preluarea datoriilor de la 01.01.2024.

34. După lichidarea DASPF Glodeni şi preluarea datoriilor acesteia, Consiliul raional Glodeni a devenit succesor în drepturi, inclusiv în dreptul de a înainta acţiunea civilă de recuperare a daunelor materiale indicate în Raportul inspectării financiare complexe efectuate la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni, pe perioada de activitate 01.01.2018-31.12.2022 din 21 decembrie 2023 şi Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024.

35. Consideră că, cererea privind excepţia de tardivitate a lui Bologan Marina absolut neîntemeiată, atât sub aspectul de fapt, cât al probelor anexate la cauza civilă, fiind o interpretare eronată a prescripţiei de înaintare a acţiunii civile.

36. Anume data de 10.01.2024 este data naşterii dreptului la acţiunea civilă. De la această dată Consiliul raional Glodeni a aflat despre încălcarea dreptului, tipul prejudiciului, cât şi cel care răspunde pentru cauzarea lui.

37. Până la data de 10.01.2024, Consiliul raional Glodeni nu putea şi nu trebuia să afle despre acestea, deoarece DASPF Glodeni era o subdiviziune de asistenţă socială independentă, care calcula şi achita de sine stătător salariile angajaţilor săi, precum şi răspundea de corectitudinea lor.

38. Cât ţine de impozitare, la care face referire pârâta Bologan Marina, la acest aspect inspectoratul fiscal a verificat doar corectitudinea impozitării reieşind din suma calculată, dar nu a verificat şi legalitatea/corectitudinea stabilirii însăşi a componentelor salariale.

39. Aici mai menţionează, că şeful DASPF Glodeni urma să respecte prevederile legale, şi anume, să stabilească plăţi salariale conform legii, inclusiv pentru sine.

40. Astfel, şeful DASPF Glodeni nu era cointeresat să fie restituite în bugetul de stat mijloacele financiare primite ilegal de angajaţii săi şi de el, de aceia şi n-a acţionat în nici un mod. Cu atât mai mult, acesta era nu mai şef, dar şi beneficiar al plăţilor. Plăţile salariale au fost stabilite ilegal de angajator, nu de beneficiar. În calitate de beneficiar, se prezumă că Bologan Marina a primit suma dată cu bună-credinţă.

41. Mai mult, calcularea şi achitarea plăţilor contrar normelor legale a fost stabilită doar de inspecţia financiară.

42. Or, factorii de decizie ai DASPF Glodeni le-au stabilit ilegal şi nu erau cointeresaţi să le restituie. Acţiunile şefului DASPF Glodeni la moment sunt verificate de organul de urmărire penală a Centrul Naţional Anticorupţie şi Procuratura Bălţi oficiul Glodeni.

43. Referitor la argumentele care au stat la baza emiterii încheierii contestate, menţionează, că acestea reies din interpretarea incorectă a normelor legale, întrucât prevederile art.148 Codului Muncii nu pot fi aplicate speţei aduse spre judecare, din motiv că acestea reglementează relaţiile dintre salariat şi angajator, or, Consilul raional Glodeni în cazul din speţă nu este angajatorul, ci a preluat datoriile creditoare şi debitoare abia după lichidarea DASPF Glodeni, care de fapt este angajatorul lui Bologan Marina.

44. În susţinerea acestui argument reiterează că, Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Glodeni a fost fondată prin decizia Consiliului raional Glodeni nr.5/8 din 06.09.2018, iar potrivit Statutului de organizare şi funcţionare a DASPF, aceasta este persoană juridică, dispune de cont trezorerial, de ştampilă cu imaginea Stemei de Stat şi denumirea sa, de alte ştampile şi anteturi de modelul stabilit. Această entitate are autonomie în sensul gestionării mijloacelor financiare, este condusă de şef care asigură administrarea eficientă a mijloacelor financiare şi valorile materiale, la fel statele de personal includ funcţia de responsabil resurse umane şi contabil-şef al Direcţiei, funcţii care nu erau subordonate Consiliului. Totodată, finanţarea activităţii DASPF se efectuează din contul bugetului raional, în conformitate cu legislaţia în vigoare.

45. Prin urmare, Consiliul raional ca autoritate deliberativă, fiind fondator al DASPF Glodeni, avea obligaţia de finanţare a Direcţiei, însă nu putea verifica şi nu era responsabil de legalitatea salarizării, acordării sporurilor la salariu, suplimentelor şi altor plăţi salariaţilor din cadrul entităţii menţionate, aceste obligaţiuni revenind persoanelor publice cu funcţii de conducere din cadrul Direcţiei.

46. Din aceste considerente, reclamanta a şi indicat că termenul de prescripţie urmează să curgă de la data la care a aflat despre prejudiciul cauzat, odată cu primirea prescripţiei Inspecţiei Financiare.

47. În concluzie consideră că, termenul de prescripţie de 3 ani prevăzut la art.391 alin.(1) Cod Civil, în cazul din speţă, începe să curgă de la data de 10.01.2024, aşa cum prevede art.395 alin.(1), (4), şi (8) din Codul civil, or, anume la această dată reclamanta a

aflat despre încălcarea dreptului său, tipul prejudiciului şi persoana obligată să restituie, prin urmare anume, la această data s-a născut dreptul la acţiune.

Termenul de declarare a recursului:

48. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

49. Colegiul civil reţine, că din lucrările dosarului rezultă că încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025 a fost expediată recurentei prin intermediul poştei terestre la 16 octombrie 2025 (f.d.127).

50. Astfel, instanţa conchide, că recursul declarat de Consiliul raional Glodeni la 23 octombrie 2025, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de recurs:

51. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil conchide, că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond şi trimiterea cauzei la rejudecare, reieşind din considerentele ce succed:

52. Conform art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

53. În condiţiile art.426 alin.(2) Cod de procedura civilă, recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. (3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

54. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

55. Conform art.186^1 alin.(4) lit.b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3), este în drept să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

56. Potrivit materialelor cauzei rezultă că, la 10 februarie 2025, Consiliul raional Glodeni a depus cerere de chemare în judecată către Bologan Marina privind încasarea prejudiciului în suma de 32.095,63 lei, ca urmare a unei îmbogăţiri nejustificate.

57. La 17 martie 2025, Bologan Marina a solicitat aplicarea excepţiei de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Bologan Marina cu privire la încasarea datoriei, pe motiv că, cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 10 februarie 2025, depăşind astfel termenul de prescripţie extensivă prevăzut de art.391 Cod Civil, întrucât suma de 32.095,63 lei a fost calculată şi achitată în perioada 01.01.2019 –31.12.2022, iar termenul de prescripţie a expirat la 10.02.2022. Astfel, pârâta pretinde că, sunt prescrise extinctiv sumele achitate în perioada 01.01.2019 – 10.02.2022.

58. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025, s-a admis cererea de aplicare a excepţiei de tardivitate invocată de Bologan Marina. S-a respins, ca fiind tardivă, cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni

către Bologan Marina, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 32.095,63 lei, achitată în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022.

59. Examinând actele şi lucrările dosarului prin prisma criticilor invocate, Colegiul civil reţine că soluţia primei instanţe prin care s-a admis excepţia de tardivitate şi s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni a fost pronunţată cu aplicarea eronată a normelor ce reglementează prescripţia extinctivă.

60. În temeiul art.186^1 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

61. Conform art.391 Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţa de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Iar acţiunile privind apărarea drepturilor persoanele nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile prevăzute de lege.

62. Iar art.394 Cod civil, prevede că, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

63. Conform art.395 alin.(1) Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. (4) În acţiunile privind repararea prejudiciului, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data cînd păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atît tipul prejudiciului, cît şi pe cel care răspunde de el. (8) Prescripţia dreptului la acţiune în restituirea îmbogăţirii nejustificate începe să curgă de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască atît existenţa dreptului său la restituire, cît şi persoana obligată să restituie. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică în mod corespunzător şi în cazul acţiunii întemeiate pe gestiunea de afaceri fără mandate. (12) Acţiunile prevăzute la alin.(7), (8), (10) şi (11) se supun termenului general de prescripţie, cu excepţia prevăzută la art.328 alin.(3) enunţul al doilea.

64. Astfel, prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acţiunea nu a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acţiunii - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile – dreptul la acţiune.

65. Expirarea prescripţiei extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acţiunii civile.

66. De aici rezultă că, prescripţia extinctivă este determinată de termenul pentru apărarea dreptului pe calea acţiunii în justiţie (dreptul la admiterea acţiunii) a persoanei, dreptul căreia a fost încălca.

67. La caz, Colegiul constată că, obiectul acţiunii îl constituie restituirea îmbogăţirii nejustificate în suma totală de 32.095,63 lei, formată ca urmare a unor plăţi suplimentare achitate Marinei Bologan în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022 (f.d.38-39).

68. Raportând obiectul acţiunii la normele legale enunţate supra, Colegiul judiciar reţine că, termenul de prescripţie extinctivă la acţiune în restituirea îmbogăţirii

nejustificate începe să curgă de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât existența dreptului său la restituire, cât și persoana obligată să restituie.

69. În speță, Colegiul reține că, reclamanta a solicitat restituirea îmbogățirii nejustificate de către pârâtă, menționând că termenul la acțiune a început să curgă de la data la care Consiliul raional Glodeni a cunoscut existența dreptului său la restituire și anume, la 10.01.2024 – data primirii prescripției nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspecției financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni.

70. La rândul său, pârâta a invocat că sumele solicitate spre restituire sunt prescrise pentru perioada 01.01.2019 – 10.02.2022, termenul urmând a fi calculat din momentul în care aceste sume au fost achitate efectiv către pârâtă, astfel încât se prezumă că angajatorul cunoștea sau trebuia să cunoască că le calculează și le achită nejustificat.

71. Analizând încheierea recurată, Colegiul judiciar constată, că instanța de fond nu a analizat și nu s-a expus asupra argumentelor invocate de ambele părți, cât și nu a indicat momentul începerii curgerii termenului de prescripție, în contextul în care sumele au fost achitate succesiv în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022. Mai mult, prima instanță nu a motivat soluția de respingere integrală a acțiunii ca tardivă, în măsura în care pârâta a ridicat excepția de tardivitate doar ce ține de încasarea datoriei acumulate pentru perioada 01.01.2019 – 10.02.2022.

72. De asemenea, în încheierea de admitere a excepției de tardivitate instanța de fond s-a referit la norma art.148 Codul muncii, fără a motiva aplicabilitatea acesteia speței, în măsura în care reclamanta și-a întemeiat pretențiile în baza art.1979 alin.(1) Cod civil și a pretins restituirea îmbogățirii nejustificate, ci nu a solicitat achitarea unor datorii ale salariatului față de angajator în baza ordinului de reținere din salariu.

73. Mai mult, reținând art.148 Codul muncii, instanța a invocat că termenul de o lună curge din data de 01.01.2019, fără a da justă apreciere prevederilor alin.(3) din norma enunțată, potrivit căruia <u>în cazurile specificate la art.148 alin.(2) Codul muncii, angajatorul are dreptul să emită ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de reținere în termen de cel mult o lună</u> […] <u>din ziua</u> […] <u>constatării prejudiciului material.</u>

74. Astfel, Colegiul judiciar subliniază faptul, că instanța de fond, pe de o parte, nu a analizat dacă legea invocată este în coroborare cu obiectul litigiului, iar pe de altă parte, aplicând această normă speței, nu a verificat dacă angajatorul a emis ordinul de reținere din salariu în termenul care se raportează la ziua constatării prejudiciului material.

75. Ca urmare, Colegiul reține că lipsa motivării în sensul enunțat și neindicarea exactă a momentului de început a termenului de prescripție de către instanța de fond, poate afecta validitatea și aplicarea corectă a termenelor de prescripție în cauza respectivă.

76. În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

77. Corespunzător, în cazul în care nu s-a efectuat o analiză detaliată a circumstanțelor în care pretențiile sunt sau nu tardive, ceea ce afectează grav dreptul părților la un proces echitabil, există temei de rejudecare a cauzei, în cadrul căreia se va identifica începutul curgerii termenului de prescripție.

78. La fel, Colegiul judiciar notează că, orice abordare contrară celei stabilite mai sus ar fi de natură să manifeste un formalism excesiv şi să îngrădească justiţiabililor, în mod nejustificat, accesul la justiţie.

79. Colegiul subliniază că, sub aspect procesual, accesul liber la justiţie se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenței unui drept. Legiuitorul poate stabili anumite condiţii privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiţii se referă, inclusiv la limitele temporale de apariţie, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene". Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciţi să-şi realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancţionată cu pierderea lor.

80. În context, Colegiul statuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanţa judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privinţa cauzei deferite spre soluționare.

81. Prin urmare, pentru a evita încălcarea dreptului fundamental al părţii de acces la justiţie, luând în consideraţie circumstanţele stabilite în speţă, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea primei instanţe, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecat.

82. În conformitate cu art.427 lit.b) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Consiliul raional Glodeni.

Se casează încheierea judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 15 octombrie 2025, prin care s-a admis cererea privind ridicarea excepţiei de tardivitate înaintată de Bologan Marina în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni către Bologan Marina, privind încasarea datoriei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedinte completului, judecător Stanislav Grosu

Judecători Alina Ţihonschi

Mariana Sajin